CZU 070+659.3
DOI https://doi.org/10.52388/1812-2566.2024.1(100).14

MISIUNEA CENTRULUI DE INSTRUIRE CONTINUĂ PENTRU ANGAJAȚII „TELERADIO - MOLDOVA". PRINCIPII DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE

Vitalie GUȚU
Doctorand, lector universitar, Universitatea de Stat din Moldova,
Chișinău, Republica Moldova
e-mail: *vitalie.gutu@gmail.com*
https://orcid.org/0000-0002-8398-7909

Transformările periodice care au loc în societate proiectează noi abordări în câmpul valoric al unei entități sau organizații, care își propune să fortifice în mod eficient resursa umană în raport cu spațiul de muncă, raportat la cerințele timpului și realitățile cotidiene. Astfel, evoluția pe axa formării și dezvoltării capătă variabile cantitativ-calitative, menite să sporească procesul de funcționare a unei organizații sau a unei instituții. Demersul științific vine să analizeze și să explice rolul și importanța conceptului de formare continuă pentru angajații din industria media. De asemenea, este evidențiată percepția cum angajații interacționează unii cu alții, cum este conceptualizată echipa, în ce mod sunt distribuite funcțiile în cadrul departamentelor / secțiilor / redacțiilor etc., din optica gestionării responsabilităților și sarcinilor ce formează statutul instituțional al entității mass-media. Articolul cuprinde și un studiu de caz care relevă misiunea Centrului de Instruire Continuă (CIC) din cadrul Companiei „Teleradio-Moldova" (TRM) în contextul dezvoltării profesionale a jurnaliștilor. Este evidențiată importanța formării continue în domeniul mass-media, determinată de schimbările rapide din industrie și necesitatea adaptării la noile cerințe ale publicului.

Cuvinte-cheie: *formare continuă, industrie media, dezvoltare profesională, Centrul de Instruire Continuă, formatori, ateliere practice.*

MISSION OF THE CONTINUOUS TRAINING CENTER FOR "TELERADIO-MOLDOVA" EMPLOYEES. PRINCIPLES OF ORGANIZATION AND OPERATION

Periodic transformations taking place in society project new approaches in the value field of an entity or organization, which aims to effectively strengthen human resources in relation to the workspace, in line with the requirements of the times and daily realities. Thus, the evolution on the axis of training and development acquires quantitative and qualitative variables, aimed at increasing the functioning process of an organization or institution. The scientific approach comes to analyze and explain the role and importance of the concept of continuous training for employees in the media industry. The perception of how employees interact with each other, how the team is conceptualized, how functions are distributed within departments/sections/editorial offices, etc., is also highlighted, from the perspective of managing the responsibilities and tasks that form the institutional status of the media entity. The article also includes a case study that reveals the mission of the Continuous Training Center (CIC) within the "Teleradio-Moldova" (TRM) Company in the context of the professional development of journalists. In this context, the importance of continuous training in the media field is highlighted, determined by the rapid changes in the industry and the need to adapt to the new demands of the audience.

Keywords: *continuous training, media industry, professional development, Continuous Training Center, trainers, workshops.*

MISSION DU CENTRE DE FORMATION CONTINUE POUR LES EMPLOYÉS DE "TELERADIO-MOLDOVA". PRINCIPES D'ORGANISATION ET DE FONCTIONNEMENT

Les transformations périodiques qui se déroulent dans la société projettent de nouvelles approches dans le champ de valeur d'une entité ou organisation, qui vise à fortifier efficacement les ressources humaines par rapport à l'espace de travail, en tenant compte des exigences du temps et des réalités quotidiennes. L'évolution sur l'axe de la formation et du développement acquiert ainsi des variables quantitatives et qualitatives, visant à accroître le processus de fonctionnement d'une organisation ou d'une institution. La démarche scientifique vise à analyser et à expliquer le rôle et l'importance du concept de formation continue pour les employés de l'industrie des médias. De même, la perception de l'interaction entre les employés, de la conceptualisation de l'équipe, de la répartition des fonctions au sein des départements/sections/ rédactions, etc., est mise en évidence, du point de vue de la gestion des responsabilités et des tâches qui constituent le statut institutionnel de l'entité médiatique. L'article présente également une étude de cas qui révèle la mission du Centre de Formation Continue (CFC) de la Société "Teleradio-Moldova" (TRM) dans le contexte du développement professionnel des journalistes. Dans ce contexte, l'importance de la formation continue dans le domaine des médias est soulignée, compte tenu des changements rapides dans l'industrie et de la nécessité de s'adapter aux nouvelles exigences du public.

Mots-clés: *formation continue, industrie des médias, développement professionnel, Centre de formation continue, formateurs, ateliers pratiques.*

МИССИЯ ЦЕНТРА НЕПРЕРЫВНОГО ОБУЧЕНИЯ ДЛЯ СОТРУДНИКОВ "ТЕЛЕРАДИО-МОЛДОВА". ПРИНЦИПЫ ОРГАНИЗАЦИИ И ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ

Периодические преобразования, происходящие в обществе, проецируют новые подходы в ценностное поле субъекта или организации, которая стремится эффективно укреплять человеческие ресурсы в соответствии с рабочим пространством, с учетом требований времени и реалий повседневной жизни. Таким образом, эволюция на оси обучения и развития приобретает количественно-качественные перемены, призванные повысить эффективность функционирования организации или учреждения. Данная статья направлена на анализ и объяснение роли и значения концепции непрерывного обучения для сотрудников медиаиндустрии. Также подчеркивается восприятие того, как сотрудники взаимодействуют друг с другом, как формируется команда, как распределяются функции в рамках отделов/секций/редакций и т.д., с точки зрения управления ответственностью и задачами, которые формируют институциональный статус медиасубъекта. Статья также представляет собой исследование конкретного случая, которое раскрывает миссию Центра непрерывного обучения (ЦНО) компании "Teleradio-Moldova" (TRM) в контексте профессионального развития журналистов. В этой связи, подчеркивается значимость непрерывного обучения в области массмедиа, обусловленная быстрыми изменениями в отрасли и необходимостью адаптации к новым требованиям аудитории.

Ключевые слова: *непрерывное обучение, медиаиндустрия, профессиональное развитие, Центр непрерывного обучения, тренеры, практические семинары.*

Introducere

Într-o epocă în care interacțiunea și conexiunile între diverși actanți ai societății moderne sunt prioritare, instituțiile de diferit profil încearcă să centreze activitățile pe palierul dezvoltării și antrenamentului constant și periodic, în vederea eficientizării muncii, dar și sporirii calității produselor / serviciilor livrate de acestea. Valențele aspectuale ale respectivei direcții se impun a fi tot mai pregnant studiate, cu accent pe dezvoltarea conceptului de „formare continuă", or, evoluțiile sociale și cele tehnologice reprezintă imperativul mediului în care se dezvoltă un

individ, o comunitate, o țară, o regiune. „Schimbările tot mai dese obligă la o adaptare rapidă la situații profesionale tot mai diverse și mai provocatoare. Astfel, fiecare persoană activă profesional trebuie să se specializeze cât mai mult și, acolo unde este posibil, pe mai multe arii din domeniul său de activitate. Însăși extinderea ariilor domeniilor de activitate impune o specializare cât mai profundă din partea celor activi profesional, fapt ce se poate realiza prin ceea ce numim „formare profesională" [1, p. 225]. În acest context, trebuie să precizăm că lărgirea câmpului de activitate rezidă din catalizarea și fortificarea spațiului de muncă, raportat la cerințele timpului și realitățile cotidiene. Astfel, evoluția pe axa formării și dezvoltării capătă variabile cantitativ-calitative, menite să sporească procesul de funcționare a unei organizații sau a unei instituții.

Atunci când intervine etapa formării continue „în procesele de reînnoire organizațională, una dintre preocupările principale este identificarea strategiilor de schimbare: de unde își are originea și cum este gestionat" [2]. Adaptarea mecanismelor și transformarea strategiilor de manifestare a activităților impune, după sine, și o altă configurare a relațiilor de muncă. Acest proces implică, de asemenea, percepția cum angajații interacționează unii cu alții, cum este conceptualizată echipa, care sunt distribuite funcțiile și rolul departamentelor / secțiilor / redacțiilor etc., din optica gestionării responsabilităților și sarcinilor ce formează statutul instituțional al organizației sau al entității. Elementele trasate contribuie esențial și plenar la sporirea capacității de a obține performanță pe interior, dar și reputație excelentă în exterior.

În ultima perioadă asistăm la tot mai multe traininguri, mentorate, lecții, instruiri și ateliere organizate pentru diverse categorii de specialiști, cu scopul de a introduce în formula lor de activitate parametri inovativi, ce îi va ajuta la dezvoltarea lor personală, dar și pe partea profesională. „Educația și instrucția, proiectate pe termen scurt, configurează un traseu mult mai amplu, pe care omul zilelor noastre trebuie să-l parcurgă, indiferent de profesie și chiar adiacent unei profesii" [3, p. 269]. Contextual, este imperios necesar de punctat faptul că și pe domeniul comunicării și mass-mediei se atestă o prezență masivă de workshop-uri, instruiri pe domeniu, dar și schimb de experiență între jurnaliști, comunicatori, manageri de instituții de presă sau de agenții de publicitate din țară, cât și din străinătate. Acestea se desfășoară periodic, în funcție de necesitățile redacției / departamentului / agenției, la solicitările personalului, ori la recomandarea board-ului managerial al instituției.

Aspecte conceptuale

Articolul *Avantajele formării continue a profesioniștilor media în contextul integrării europene a Republicii Moldova*, semnat de cercetătoarea Natalia Beregoi, reflectă faptul că, „apariția mediei sociale a condiționat apariția schimbărilor în domeniul mass-mediei tradiționale. Instituțiile mediatice au pierdut teren, odată cu dezvoltarea rețelelor de socializare, videoblog-urilor, influencerilor, care au devenit un concurent pentru ele, ca surse de informare, educare și distracție a publicului. Aceste schimbări au condiționat regândirea activității multor instituții mediatice" [4, p. 7]. În aceste context, jurnaliștii de la diverse entități media apelează sau se înscriu la traininguri, ateliere, laboratoare sau cursuri de formare continuă, pentru a interacționa și a deprinde noi tehnici și/sau modalități necesare în activitatea lor.

„Întreaga societate trebuie să fie interesată de calitatea produsului mediatic, ceea ce ne informează, ne educă și ne distrează. De aici și necesitatea de a identifica conceptual profesia de jurnalist, de a perfecționa cadrul legislativ de pregătire, învățământ și formare continuă, de activitate a jurnaliștilor și instituțiilor media. La fel este important, în viziunea noastră, de a identifica modelul (sau modelele) de care urmează să ne conducem în conturarea profilu-

lui de jurnalist la etapa dată, în condițiile transformărilor digitale și ale internetului" [5, p. 49], consideră Dumitru Țurcanu în lucrarea *Quo vadis, jurnalism?*. Este necesar de punctat faptul că, odată cu apariția anumitor cerințe în domeniul mass-mediei se conturează și aspecte specifice de formare a jurnaliștilor în procesul de colectare, prelucrare și distribuire / difuzare / publicare a informațiilor de diferit gen și format. Profesorul universitar Emil Stan în articolul *Formarea jurnaliștilor în condițiile flexibilizării formatelor și obținerii și transmiterii informațiilor*, nuanțează un lucru important, și anume: „Evoluția atinge toată lumea jurnalistică, ceea ce presupune că o mare parte din formarea continuă, din instruire și documentare să devină online, nu numai pentru studenții din zone mai îndepărtate, ci chiar și pentru cei de la cursurile de la zi, pentru unele discipline, în contextul creșterii integrării învățământului cu practica jurnalistică. Această evoluție în procesul de formare presupune remodelarea metodelor de instruire, noi abilități practice pe care trebuie să le aibă formatorii, precum și noi forme de verificare" [6, p. 103]. Astfel, se profilează o altă paradigmă a studierii în cadrul activităților de formare continuă. Mai exact, oferirea posibilității jurnaliștilor / profesioniștilor din industria media sau studenților de la specialitățile de jurnalism / comunicare / producție multimedia, ori din alte domenii conexe, să participe la cursuri și traininguri și de la distanță, adică în format online.

Cercetătoarea Georgeta Stepanov în lucrarea *Învățământul de tip convergent: schimbări paradigmatice în instruirea universitară contemporană* reliefează un aspect important pe filiera formării continue, punând accept pe diversificarea instrumentelor de predare în cadrul trainingurilor sau cursurilor fie universitare. „Formarea continuă în condiții pandemice trebuie să fie orientată, în mod special, spre organizarea diverselor traininguri, în cadrul cărora personalul universitar să fie instruit să aplice variații tehnologice noi și să utilizeze multiple platforme în procesul didactic, ca să poată face față presiunilor provocate de noul climat din învățământul de tip convergent" [7, p. 11]. Astfel, activitățile din cadrul atelierelor de formare continuă sunt pliate la necesitățile actuale ale industriei din care face parte beneficiarul trainingurilor. Dacă e să ne referim, în particular, la profilul jurnalistului sau al creatorului de conținut media, atunci aceștia se adaptează transformărilor de pe piața informațională, pentru răspunde solicitărilor și așteptărilor consumatorului / cititorului / privitorului sau radioascultătorului.

Contextul cercetării

Acest demers științific este centrat cu precădere pe rolul și misiunea Centrului de Instruire Continuă pentru angajații Instituției Publice Compania „Teleradio - Moldova" (TRM). În acest context sunt evidențiate principiile de gestionare ale centrului respectiv. Astfel, potrivit regulamentului de organizare și funcționare a *Serviciului Formare Continuă*, acesta „este o subdiviziune a Instituției Publice Compania „Teleradio - Moldova", subordonată Directorului general, fără a avea relații de subordonare față de celelalte compartimente din schema de încadrare, ci numai relații de colaborare și cooperare cu acestea" [8]. Un lucru esențial trebuie de adus în evidență, și anume faptul că activitățile *Serviciului Formare Continuă* sunt desfășurate potrivit normelor stipulate în *Regulamentul de Organizare și Funcționare a Centrului*, în *Caietul de Sarcini al IP Compania „Teleradio - Moldova"*, dar și în baza strategiei și planului de acțiuni pentru înființarea și asigurarea funcționării acestui serviciu, conform cărora, menționăm: „1. *Serviciului Formare Continuă* are misiunea de a instrui și califica salariații TRM și de a-i perfecționa profesional continuu; 2. *Serviciului Formare Continuă* organizează în mod regulat cursuri de formare profesională, ținând cont de necesitățile specifice de instruire a angajaților TRM; 3. *Serviciului Formare Continuă* contribuie la îmbunătățirea cuantificabilă

a profesionalismului și a competențelor salariaților TRM" [9].

Centrul de Instruire Continuă din cadrul Instituției Publice Compania „Teleradio - Moldova" îndeplinește și o serie de funcții care permit ca activitățile să fie desfășurate în conformitate cu principiile de funcționare a acestei structuri. Astfel, *Serviciului Formare Continuă*, primordial, își concentrează atenția și se focusează pe câteva condiții determinante în procesul de gestionare complexă a centrului, cum ar fi:

- ✓ „elaborează programe de dezvoltare profesională a salariaților TRM;
- ✓ organizează logistic cursuri;
- ✓ contribuie la perfecționarea formatorilor;
- ✓ elaborează anual proiectul planului de activitate, ținând cont de necesitățile și prioritățile în materie de formare, de constatările analizei anuale a performanței TRM și de rezultatele evaluărilor periodice ale activității TRM;
- ✓ pregătește pentru aprobare de către administrația TRM raportul anual referitor la îndeplinirea planurilor de activitate;
- ✓ elaborează recomandări, propuneri, materiale metodice referitor la activitatea de instruire și creștere a nivelului de profesionalism al salariaților TRM;
- ✓ desfășoară conferințe, seminare, cursuri și alte activități;
- ✓ creează parteneriate cu instituții din țară și din străinătate, în vederea schimbului de experiență în domeniul instruirii profesionale" [10].

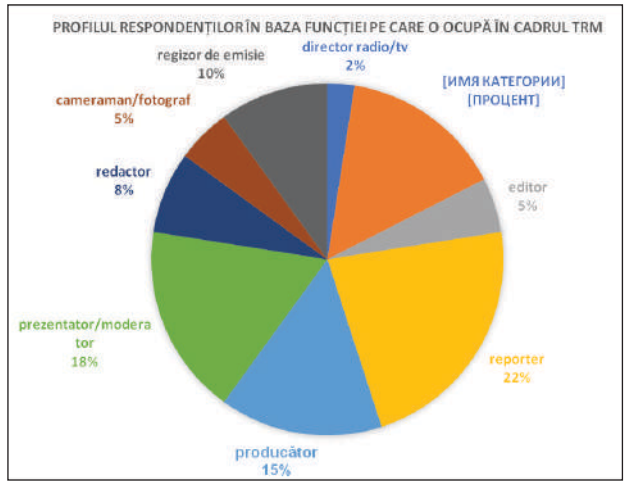
Vom remarca faptul că, *Centrul de Instruire Continuă* TRM a fost fondat în anul 2017, în cadrul proiectului comun al Uniunii Europene și al Consiliului Europei, cu genericul „Promovarea libertății și pluralismului mass-mediei în Republica Moldova". Necesitatea apariției unei asemenea structuri în cadrul companiei TRM a rezultat în baza atât a solicitărilor din partea angajaților Instituției Publice pentru a avea acces și conexiune la mai multe ateliere pe subiecte actuale din domeniul mass-mediei, cât și din perspectiva consolidării profesionalismului lucrătorilor TRM.

Metodologia de cercetare

Pentru studierea solicitărilor, dar și necesităților de formare profesională realizată în cadrul *Centrului de Instruire Continuă* TRM, a fost utilizată metoda anchetei pe bază de chestionar. Chestionarul a inclus 10 întrebări structurate: închise, deschise și mixte. Cercetarea a fost realizată în perioada decembrie 2023 – ianuarie 2024, pe un eșantion de 40 de respondenți din cadrul Companiei „Teleradio – Moldova. Formularul cu întrebări a fost transmis la 70 de persoane din cadrul instituției, care au parcurs, în ultimii cinci ani, cursuri de formare continuă.

Profilul respondenților a fost proiectat în funcție de vârsta și funcția pe care o ocupă în cadrul instituției publice. Astfel, la chestionar au participat directori tv/radio, șefi de departamente/redacții/subdiviziuni, moderatori/prezentatori, reporteri, redactori, regizori.

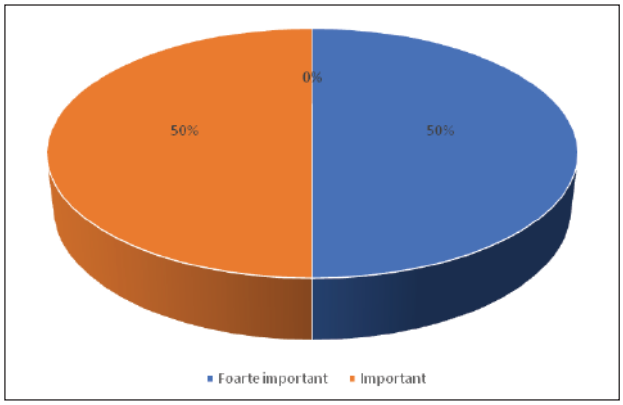
Tabel 1. Profilul respondenților

Sursă: elaborat de autor în baza răspunsurilor chestionarului.

Din totalul de chestionare distribuite online pe platforma Google Forms au fost colectate 40 răspunsuri. La prima întrebare: *Cât de important, în viziunea dvs., este ca să funcționeze Centrul de Instruire Continuă „Teleradio - Moldova?”*, respondenții au marcat doar două răspunsuri din totalul de patru: *foarte important* și *important*.

Tabel 2. Răspuns la întrebarea: Cât de importantă este funcționarea Centrului de Instruire Continuă „Teleradio-Moldova”?

Sursă: Elaborat de autor în baza răspunsurilor chestionarului.

De asemenea, întrebați cât de des au participat la programele de instruire oferite de CIC în ultimii cinci ani și cât de benefice le consideră pentru dezvoltarea profesională, cele mai multe răspunsuri – 55% au spus că ocazional, frecvent – 32,5%, rareori – 10% și niciodată –2,5%. Referitor la calitatea resurselor de instruire oferite de CIC, intervievații au bifat: 62% – bună, 30% – excelentă, 5% – satisfăcătoare și 2,5% au bifat răspunsul – aș fi vrut să particip.

Același formular a cuprins și întrebarea *Care dintre următoarele beneficii ale participării la programele de instruire continuă considerați cel mai important pentru avansarea angajaților în carieră?*, la care respondenții au răspuns în felul următor: 42,5% au optat pentru îmbunătățirea competențelor de comunicare, 27,5% – creșterea competențelor tehnice, 25% au bifat la capitolul oportunități de networking și câte 2,5% pentru modalități de filmare și, respectiv, realizarea știrilor din teren. Cât privește întrebarea din chestionar: *Gradul de susținere și implicare a conducerii TRM în promovarea participării angajaților la programele de instruire continuă*, respondenții au răspuns: *implicată* – 52,5%, *foarte implicată* – 22,5%, *mai puțin implicată* – 20%, 2,5% consideră că a*ngajatorul trebui să fie cointeresat în îmbunătățirea competențelor angajaților*. Calificativul *nu știu* – a fost bifat de 2,5%.

Analiza datelor din chestionar demonstrează că, din multitudinea de ateliere / traininguri / lecții oferite de Centrul de Instruire Continuă, participanții la chestionar au spus că au beneficiat de următoarele cursuri:

- ✓ Dicție pentru Radio și TV;
- ✓ Comunicare managerială;
- ✓ Producția show-urilor LIVE;
- ✓ Monitorizarea campaniilor electorale;
- ✓ Cum se fac știrile radio;
- ✓ Cursuri de engleză.

La următoarea întrebare din chestionar: *Ce alte subiecte sau domenii de instruire ați dori să fie acoperite de Centrul de Instruire Continuă pentru a vă satisface nevoile de dezvoltare profesională?* – am primit răspunsurile:

- ✓ Noile schimbări tehnologice și dezvoltarea competențelor digitale;
- ✓ Instruiri în domeniul comunicării între departamentele Companiei „Teleradio - Moldova”;
- ✓ Realizarea emisiunilor de tip magazin și celor tematice;
- ✓ Tehnici de realizare a interviului radiofonic;
- ✓ Media managementul;

✓ Producția și organizarea emisiunilor matinale în regim live;

✓ Producția show-urilor de televiziune;

✓ Cursuri de limbă engleză.

În cadrul chestionarului supus analizei, respondenții, în proporție de 72,5% consideră că *în mare măsură instruirea continuă îi ajută să se mențină actualizat/conectat și să rămână competitiv în industrie*, iar 25% dintre intervievați susțin că acest lucru *contribuie parțial la formarea lor profesională* și 2,5% dintre respondenți au optat pentru varianta *în mică măsură.*

Pentru a avea un tablou mai complex al importanței organizării diverselor cursuri / lecții în cadrul Centrului de Instruire Continuă TRM, vom reliefa câteva date relevante, care au fost analizate din documentele oficiale ale instituției audiovizuale „Teleradio - Moldova". Astfel, la capitolul *pregătire profesională internă* prin intermediul Centrului de Instruire Continuă, conform Raportului de activitate a IP Compania „Teleradio - Moldova" pentru anul 2019, au fost mentorați (instruiți) 130 de jurnaliști. În această perioadă, aria tematică a cursurilor a cuprins subiecte precum: S*ocial Media: strategii și leadership*; *Realizarea interviului radio*; *Documentarul Radio/TV* etc.;. De asemenea, subliniem faptul că, tot în 2019, Centrul de Instruire Continuă TRM a organizat ateliere nu doar pentru angajații Companiei, dar și pentru jurnaliștii din instituții media din alte localități, precum Drochia, Nisporeni, Basarabeasca etc. În anul 2020, Centrul de Instruire Continuă TRM a facilitat participarea la instruire a 237 de jurnaliști cu experiență și începători, care activează în cadrul instituției și în alte entități media din Republica Moldova. Administrația companiei subliniază că activitatea Centrului de Instruire Continuă TRM, în anul 2020, la fel ca activitatea altor servicii și departamente ale instituției, a fost marcată de pandemia provocată de virusul SARS-Cov-19, care a condiționat schimbarea abordării în activitate și învățarea noilor modele de lucru. „Centrul de Instruire Continuă (CIC) s-a adaptat schimbărilor, oferind posibilitatea continuării procesului de instruire a angajaților TRM și altor jurnaliști din Republica Moldova. În contextul pandemiei CIC a fost nevoit să-și treacă activitatea în regim online. În acest sens a fost înaintat demersul de a achiziționa un profil pe platforma online ZOOM Meeting, care a găzduit sesiunile de instruire atât cu trainerii interni, cât și cu experții internaționali" [11, p. 86]. Astfel, „în anul pandemic 2020, Centrul de Instruire Continuă TRM a desfășurat traininguri în patru direcții esențiale:

✓ ateliere realizate în colaborare sau cu suportul instituțiilor naționale sau internaționale;

✓ traininguri susținute de formatori interni;

✓ traininguri susținute de formatori naționali și externi;

✓ traininguri organizate în cadrul Proiectului *Consolidarea comunității creative a generației viitoare de jurnaliști și profesioniști mass-media din Republica Moldova*, finanțat de Ambasada Statelor Unite ale Americii la Chișinău și implementat de IP Compania „Teleradio-Moldova" [12, p. 86].

În anul 2020, trainingurile desfășurate de CIC TRM s-au remarcat printr-o varietate a subiectelor, ce a permis beneficiarilor să aleagă atelierul potrivit necesităților / cerințelor / doleanțelor lor profesionale. Vom evidenția câteva dintre blocurile tematice: *Etica jurnalistică în campania electorală; Leadership și gestiunea echipei; Protecția datelor cu caracter personal și accesul la informațiile publice*. La fel au fost desfășurate sesiuni online în limba engleză, precum*: EBU Storyboard Q&A; Ask Tik Tok; On-line Regional Learning Hubs on Solution Journalism; Discover reels from Instagram* etc.

Conform datelor oferite de Compania „Teleradio-Moldova" constatăm că în anul 2021, CIC TRM „a organizat 35 de traininguri la care au participat 687 de jurnaliști începători și cu experiență, de la TRM,

dar și alte instituții media de pe întreg teritoriul țării. Cursurile organizate se împart în trei categorii:

- ✓ cursuri organizate în cadrul proiectului „Consolidarea comunității creative a generației viitoare de jurnaliști și profesioniști mass-media din Republica Moldova", finanțat de ambasada Statelor Unite ale Americii la Chișinău și implementat de IP Compania „Teleradio-Moldova";
- ✓ cursuri susținute de formatori interni;
- ✓ cursuri susținute de formatori externi și/sau în colaborare cu instituții naționale și internaționale" [13, p. 76].

Diapazonul tematic al trainingurilor desfășurate în anul 2021 la Centrul de Instruire Continuă TRM s-a extins pornind de la subiecte, cum ar fi: *Inovații media și antreprenoriat; Jurnalismul de date; Podcastul – trecut, prezent și viitor; Storytelling-ul audiovizual în producția TV*, până la lecții axate pe *Comunicarea managerială în condiții de schimbare organizațională* și *Securitatea cibernetică*.

În anul 2022 au continuat sesiunile de formare continuă pentru angajații companiei „Teleradio-Moldova", dar și pentru specialiști din afara instituției. În perioada de referință, instruirile s-au desfășurat în două categorii: instruirea salariaților la locul de muncă și cursuri susținute de formatori externi și/sau în colaborare cu instituții naționale și internaționale. „Salariații companiei au fost ghidați zilnic, la locul de muncă, de către un profesionist în domeniu, cu care au lucrat după principiul „fă ca mine". Prin urmare, 6 profesioniști au fost încadrați în activitatea zilnică a companiei, având contracte cu durata de 1 lună, 2 luni și 6 luni" [14, p. 96]. Astfel, jurnaliștii de la instituția publică audiovizuală au fost ghidați în procesul de scriere și redactare știrilor, în selectarea temelor pentru interviu și cum să identifice invitați pentru interviuri sau emisiuni generaliste ori tematice. Cameramanii și editorii de imagine ai companiei au fost instruiți privind tehnica corectă de filmare și montare a video-urilor, iar salariații Departamentului „Telefilm-Chișinău" au învățat cum funcționează aparatul de proiecție cinema. Tot în 2022, CIC TRM a desfășurat o serie de traininguri cu implicarea formatorilor / mentorilor din afara hotarelor țării. Aceștia au realizat lecții practice în limba engleză, privind consolidarea programelor de educație mediatică în serviciile publice de radio și televiziune, fenomenul fakenews. De asemenea, în această perioadă, unii angajați ai instituției publice audiovizuale au realizat o sesiune de stagiu în cadrul companiei Radio România.

Este oportun de menționat că, sesiunile/cursurile de instruire desfășurate de Centrul de Formare Continuă al Instituției Publice „Teleradio-Moldova" sunt planificate și organizate având la bază necesitățile de instruire ale angajaților Companiei, exprimate, la începutul anului calendaristic, prin completarea unui chestionar de evaluare a necesităților de instruire.

Concluzii și recomandări

Putem conchide cu ideea că, angajații de la IP Compania „Teleradio - Moldova" sunt conectați la cursurile și atelierele organizate periodic de Centrul de Instruire Continuă TRM, iar acest lucru permite deschiderea noilor orizonturi și direcții în realizarea activităților în care sunt implicați. Or, studierea continuă a tendințelor de pe piața media și aplicarea noilor metode necesare la îmbunătățirea produsului jurnalistic sau chiar la dezvoltarea noilor conținuturi audiovizuale, pliate cerințelor consumatorului de media presupune exercițiu constant pe care trebuie să-l realizeze atât reporterii, prezentatorii, producătorii, regizorii, șefii de departamente, responsabilii de subdiviziuni, cât și board-ul managerial: directorul general și directorii radio și TV ai „Teleradio - Moldova". În același timp, în procesul de analiză a subiectului de cercetare au fost evidențiate și unele neajunsuri în procesul de realizare a activităților Centrului de Instruire Continuă. Este vorba despre informații neactualizate pe site-ul companiei, trm.

md, la compartimentul CIC. Aici trebuie să specificăm faptul că, din 2023, atât postul public de televiziune „Moldova 1", cât și cel de radio – Radio Moldova – au platforme separate și sunt introduse doar știri, emisiuni și categoria LIVE. Chiar dacă unele informațiile sunt depășite, se desfășoară periodic training-uri pe anumite teme. O altă observație la capitolul activitatea Centrului de Instruire Continuă, unele persoane care sunt prezentate ca formatori din interiorul companiei TRM, nu se mai regăsesc în calitate de angajați ai instituției audiovizuale. De asemenea, sunt cursuri mentorate și de formatori din exteriorul companiei (*experți locali*) sau chiar de traineri din străinătate, lucru enunțat în regulamentul de activitate al CIC, dar care nu este indicat pe portalul web al instituției.

În această ordine de idei, este oportun să elaborăm o serie de recomandări care ar spori și eficientiza activitatea Centrului de Instruire Continuă TRM. Astfel, propunem:

- instituția publică audiovizuală să realizeze o analiză periodică a necesităților și provocărilor cu care se confruntă angajații, iar în baza colectării și analizei acestor rezultate, să fie propuse o serie de cursuri la cerințele salariaților (*nu doar o singură dată pe an, cum se face în prezent*), în special după finalul fiecărui curs;
- diversificarea și alternarea tematicilor / subiectelor propuse de către angajații companiei, care se înscriu la traininguri sau ateliere. În urma analizei s-a constatat că unele cursuri s-au repetat câțiva ani la rând. Tematica abordată rămâne actuală, în schimb ar fi bine ca trainerii să fie de fiecare dată alții, pentru ca specialiștii din cadrul companiei să beneficieze de expertiză diversă în varii subiecte;
- organizarea și desfășurarea cursurilor atât în format fizic, cât și în format online. De asemenea, pot fi organizate sesiuni de auto-instruire, ceea ce ar permite beneficiarilor să se conecteze mai eficient la subiectul supus studiului;
- prezența altor profesioniști din domeniul mass-mediei la activitățile Centrului de Instruire Continuă TRM precum și a studenților de la facultățile / specialitățile de jurnalism / științe ale comunicării / producție multimedia sau arte vizuale. Aici este necesar să menționăm că unele cursuri desfășurate de CIC sunt dedicate și persoanelor din afara companiei.

În același context vom evidenția la capitolul recomandări câteva teze / propuneri enunțate de respondenții chestionarului care au contribuit la proiectarea unor direcții ale acestui studiu științific:

- invitarea colegilor de breaslă din Europa și Statele Unite ale Americii;
- implicarea conducerii companiei „Teleradio - Moldova" în procesele de instruire;
- pentru o mai bună perfecționare, este nevoie ca mai mulți jurnaliști din Republica Moldova, și nu numai, să împărtășească din experiența lor;
- angajarea experților permanenți, care să instruiască studenți de la facultățile și specialitățile de jurnalism pentru necesitățile Companiei;
- implicarea colegilor jurnaliști din teritoriu, dar și corespondenților instituției publice audiovizuale din străinătate;
- organizarea schimbului de experiență la posturile de televiziune, radio și redacții online din România, dar și din alte țări europene.

Referințe bibliografice

1. ȚURCAN, Natalia. Actualitatea și importanța programelor de formare continuă a cadrelor didactice. In: *Materialele Conferinței Republicane a Cadrelor Didactice*. 2018. p. 225-229.
2. SAVOLAINEN, Taina I. Cycles of continuous improvement: realizing competitive advantages through quality. *International Journal of Operations & Production Management*, 1999, 19.11: 1203-1222.
3. MAIER, Monica, et al. Formarea continuă a personalului didactic din perspectiva politicilor educaționale

internaționale. *Buletin Stiintific, seria A, Fascicula Filologie*, 2017, 26.1: 269-275.

4. BEREGOI, Natalia. Avantajele formării continue a profesioniștilor media în contextul integrării europene a Republicii Moldova. In: *European integration through the strengthening of education, research, innovations in Eastern Partnership Countries*. 2022. p. 7-13.

5. ȚURCANU, Dumitru. Quo vadis jurnalism. In: Valori ale mass-mediei în epoca contemporană, Ed.7, 20 septembrie 2016, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: Institutul Patrimoniului Cultural, 2016, Volumul VI, pp. 45-50.

6. IGNAT, Petru. STAN, Emil. Formarea jurnaliștilor în condițiile flexibilizării formatelor și obținerii și transmiterii informațiilor. In: *Revista de Studii Media*, 2012, pp. 103-114.

7. STEPANOV, Georgeta. Învățământul de tip convergent: schimbări paradigmatice în instruirea universitară contemporană. In: *Creativitatea în jurnalism*. 2021. p. 3-12.

8. Regulamentul de organizare și funcționare a Serviciul formare continuă a IP Compania „Teleradio - Moldova". Disponibil: https://trm.md/ro/cic. Accesat [10.02.2024]

9. Ibidem.

10. Ibidem.

11. Raportul anual de activitate a IP Compania „Teleradio-Moldova" pentru 2020. Disponibil: https://trm.md/files/documente/rapoarte/rapoarte-de-activitate/Raport_TRM_%202020.pdf. Accesat [11.02.2024]

12. Ibidem.

13. Raportul anual de activitate a IP Compania „Teleradio-Moldova" pentru 2021. Disponibil: https://trm.md/files/documente/rapoarte/rapoarte-de-activitate/2021%20RAPORT%20DE%20ACTIVITATE%20AL%20IP%20COMPANIA%20TELERADIO-MOLDOVA_27801.2022.pdf. Accesat [11.02.2024]

14. Raportul anual de activitate al furnizorului public de servicii media Compania „Teleradio - Moldova" pentru anul 2022. Disponibil: https://trm.md/files/documente/rapoarte/rapoarte-de-activitate/Raport%20de%20Activitate%20TRM%202022_30.01.22.pdf. Accesat [11.02.2024]